

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10692

Tarih : 24.02.2025

24672

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **24.02.2025**.

Neyfoz Uysal ASLAN

Şırnak Milletvekili

Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin mahpus ailelerinden, mahpuslardan ve avukatlardan tarafıma bir çok başvuru gelmektedir. Bu başvurularda; mahpusların hastane sevklerinin sürekli iptal edilerek ertelendiği, tedavi haklarının ellerinden alındığı; spor, sohbet, atölye ve benzeri haklarının idare tarafından kısıtlandığı, idare ve gözlem kurullarını keyfi kararlarıyla infazlarının uzatıldığı belirtilmektedir.

Cezaevinden bizzat kadın mahpuslar tarafından yapılan başvurularda; hiçbir politik mahpusun, idare ve gözlem kurulu kararıyla tahliye edilmediğini, ya devam eden derdest kovuşturma dosyalarında mahkeme kararlarıyla ya da mahkeme kararında belirlenen tüm ceza süresini cezaevinde geçirdikten sonra tahliyelerin gerçekleşebildiği aktarılmaktadır. Mahpuslar ayrıca infaz sürelerini uzatmak adına sürekli keyfi disiplin soruşturmalarına maruz bırakıldıklarını ifade etmektedirler.

04.12.2024 günü Sincan Kadın Kapalı Hapishanesinde tutuklu bulunan Zelal BİLGİN ile yapılan avukat görüşmesinde mahpus; “tutanak tutarız” tacizi ile karşı karşıya kaldıklarını avukat görüşü ve aile görüşü sırasında da taciz boyutunda aramaların yapıldığını, avukat görüşü sırasında avukatla görüşülecek belgelerin dahi okunmaya çalışıldığını, personelin davranışları ve konuşmalarında sürekli olarak taciz edildiklerini, personellerin kendi arasında konuşurken “terörist koğuşu” dediklerini ve mahpuslara sürekli olarak “suçlu olduğunuzu unutmayın” denilerek mahpusların kışkırtıldığını ve bu kışkırtmalar sonucunda mahpusların herhangi bir tepkisinde soruşturma açıldığını ifade etmiştir.

Mahpus, idare ve gözlem kurulu kararlarında disiplin cezasına dönüştürülen keyfi disiplin soruşturmalarının gerekçe olarak kullanıldığını, bu kararlarda; “yükümlülüklerini yerine getirmeme” şeklinde değerlendirmeler yapıldığını ancak bu yükümlülüklerin ne

olduğunun açıklanmadığını, “destekleyici programlardan faydalanmadığı” şeklinde gerekçeler olduğunu ancak destekleyici programlardan olan spor, sohbet, atölye ve benzeri haklarının idare tarafından engellendiğini ifade etmiştir. Ayrıca mahpus, yüzlerce kitap okumalarına rağmen idare ve gözlem kurulu kararlarında “okuma becerileri gelişmediğinden dışarı ile uyumunun olmadığı” şeklinde gerekçeler üretildiği, “aramalar ve sayım sırasında memurlara yardımcı olmak için gerekli özeni göstermediği” şeklinde gerekçelerle infazlarının uzatıldığını; idare ve gözlem kurulunun gerekçelerinde mahpusların haberdar olmadığı, mahpuslara tebliğ edilmeyen, henüz ifadelerinin alınmadığı haklarında devam eden soruşturma dosyalarının tahliyeye engel bir durum olarak değerlendirildiği, bazı mahpusların henüz hiç açılmamış ve kendisine tebliğ edilmemiş ve hatta soruşturma ile ilgili ifadesi alınmamış soruşturma dosyalarının bile bir şekilde idari gözlem kurulu kararlarında gerekçe olarak yer aldığını, bu soruşturma dosyalarının infazlarının yakılmasına sebep olarak gösterildiğini belirtmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde hasta mahpusların uzun süredir hastaneye sevk edilmemeleri veya sevklerinin sürekli iptal edilerek ileri tarihe ertelenmesinin nedeni nedir?
- 2- Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde spor, sohbet, atölye ve benzeri haklarının idare tarafından kısıtlanması hakkında mahpuslarca bakanlığınıza yapılmış kaç başvuru bulunmaktadır?
- 3- Mahpusların sürekli bir biçimde “tutanak tutarız” tacizi ile karşı karşıya kalmaları, avukat görüşü ve aile görüşü sırasında da taciz boyutunda aramaların yapılması, avukat görüşü sırasında avukatla görüşülecek belgelerin dahi okunmaya çalışılması, personelin davranışları ve konuşmalarıyla sürekli olarak mahpusları taciz etmeleri iddialarına ilişkin cezaevi personeli hakkında idari bir soruşturma açmayı düşünüyor musunuz?
- 4- Cezaevi personelin kışkırtıcı tutum ve söylemleri ile “suç türü” dikkate alarak cezaevinde geliştirilen ayrımcı uygulamalara son verilmesi için ne gibi önleyici tedbirler alacaksınız?
- 5- 2021 yılından bu yana Sincan Kadın Kapalı Cezaevi’nde kaç siyasi mahpus, “denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme” hakkından yararlanabilmiştir?
- 6- Bizzat cezaevi idare tarafından kısıtlanan ve/veya engellenen (spor, sohbet, atölye ve benzeri) husularının idare ve gözlem kurulunca dikkate alınarak “iyi hallik” değerlendirmesine konu edilmesi adil veya hukuki midir?

- 7- Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde olduğu gibi yüzlerce kitap okumuş mahpuslar hakkında “okuma becerileri gelişmediğinden dışarı ile uyumunun olmadığı” şeklinde karar verebilen; subjektif yorum ve kriterle “iyi hallilik” değerlendirmeleri yapan idare ve gözlem kurullarını kaldırmak için bir çalışmanız var mı?
- 8- Son 5 yıl baz alınarak, cezaevlerinde açılan disiplin soruşturmalarının yıllara göre dağılımı nasıl olmuştur?
- 9- Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde yine son 5 yıl baz alınarak, açılan disiplin soruşturma sayısının yıllara göre dağılımı nasıl olmuştur?